

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА ДО ЗВІТУ ПРО РОБОТУ КАФЕДРИ ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ СУМДУ ЗА 2020 РІК

Кафедрою германської філології здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю 035 Філологія, за освітньою програмою (спеціалізацією) 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, акредитованою за освітніми ступенями бакалавра, магістра та успішно два роки працює аспірантура з підготовки докторів філософії в галузі Германські мови (всі освітні програми оприлюднені на сайті СумДУ).

У 2020 році робота кафедри германської філології була спрямована на виконання завдань оптимізації кадрового складу кафедри, міжнародної діяльності, забезпечення конкурентоспроможності на ринку освітніх і додаткових послуг центру, що надає кафедра, у важких умовах пандемії. Значна увага приділялась профорієнтації спеціальності Філологія на рівні бакалаврів, магістрів та докторів філософії; поширенню наукових доробків кафедри ГФ в БД Scopus та WoS, фахових виданнях України та провідних світових видавництвах; та іміджевим завданням формування спеціальності Філологія в СумДУ та власне кафедри.

І. Науково-педагогічний потенціал, підготовка науково-педагогічних кадрів

Кафедра германської філології є випусковою на якій працює академік академії Вищої школи України, доктор, професор Швачко С.О. (фундатор та гарант магістратури), доктор, професор Таценко Н.В. (гарант аспірантури) з 01 вересня 2020 р. очолює кафедру іноземних мов СумДУ. Кафедру германської філології очолює кандидат наук, професор І.К.Кобякова (гарант бакалаврату). Членом науково-методичної комісії Гуманітарних наук при МОН України є І.К. Кобякова. Членами наукових експертних комісій МОН України в 2019 та 2020 роках працювали Швачко С. О., Кобякова І. К. З 2019 року професор Таценко Н.В. є експерт Національної агенції забезпечення якості освіти України (НАЗЯВО); з 2020 року аспірант кафедри ГФ Решітько А.Д. є експерт Національної агенції забезпечення якості освіти України (НАЗЯВО).

У структурі кафедри германської філології традиційно функціонує секція теорії та практики перекладу, яку очолює к. філол. н., доц. Баранова С. В.; та секція германських мов, яку очолювала д. філол. н., доц. Таценко Н.В до 01.09. 2020 р., а тепер - к.філол. н. Куліш В.С.

У звітному році на кафедрі ГФ працювало 26 штатних науково-педагогічних працівників (НПП), 2 - професори, 1 – доктор, 10 - доцентів, кандидатів наук – 8, старших викладачів -11, 1 - викладач, 2 – асистента.

На кафедрі германської філології постійно збільшується кількість науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та вченими званнями. 30 вересня 2020 р. відбувся успішний захист кандидатської дисертації Ущатовської Ірини Васлівни на тему «Структурно-семантичні, соціолінгвальні та прагматичні параметри мови бренду: мультимодальний підхід (на матеріалі англійських

брендів кави)» в Запорізькому національному університеті, захист вже підтвердив МОН України. В 2020 р. планувався захист докторської дисертації Щигло Лариси Володимирівни, але у зв'язку з особливостями та викликами пандемії захист в ХНУ ім. В. Карвзіна перенесено на 2021 р.; плануються захисти кандидатських дисертацій Зінченко Анни Володимирівни. В цільовій аспірантурі Запорізького національного університету навчається Степанов Віталій Валерійович, його захист планується у 2021 році.

У зв'язку зі зволіканням окремих викладачів із захистом дисертації та вимогами МОН України щодо публікацій за кордоном та у високорейтингових журналах (що обліковуються вебметричними базами даних) *вбачаю за необхідне вживати заходи зі стимулювання роботи щодо захистів дисертацій; вибудовувати пріоритети написання статей, їх опублікування у високорейтингових виданнях, які обраховуються БД Scopus та WoS.*

У 2020 р. на кафедрі германської філології здійснено другий конкурсний відбір та вступ у постійнодіючу аспірантуру для підготовки докторів філософії зі спеціальності 035 «Філологія» (спеціалізація германські мови), гарантом якої є д. філол. н, проф. Таценко Н.В. Керівник аспірантури спрямовує свої зусилля на збільшення набору, якісну підготовку та виконання плану захистів дисертацій. На 2021р. замовлено 3 бюджетних місця в діючій на кафедрі ГФ аспірантурі. Цього року до аспірантури вступили: Молгамова Л.О. (наук. керівник д.філол.н., доцент Таценко Наталія Віталіївна), Сергієнко А.С. (наук. керівник к.філол.н., доцент Медвідь Олена Миколаївна), Закусило В.О. (наук. керівник к.філол.н., доцент Щигло Лариса Володимирівна); аспірантка Решітько А.Д. навчається на 2 курсі аспірантури (наук. керівник проф. Кобякова Ірина Карпівна).

Різними формами підготовки дисертаційних досліджень на кафедрі охоплено 9 осіб: із них – 1 докторська дисертація (Щигло Л.В.), 8 кандидатських дисертацій (Зінченко А.В., Вашист К.М., Степанов В.В. (аспірант ЗНУ, денна форма навчання), Решітько А.В. (аспірантка СумДУ 2 курсу, денна форма навчання) Молгамова Л.О., Сергієнко А.С., Закусило В.О. (аспіранти СумДУ 1 курсу, денна форма навчання) та Назаренко О.В.

Окрім вже згаданого підвищення рівня НПП із науковими ступенями та вченими званнями, роботу кафедри ГФ із кадрового забезпечення у 2021 р. необхідно спрямовувати в таких напрямках:

- *проведення рекламної кампанії зі вступу до постійно діючої аспірантури кафедри ГФ за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, оскільки керівники структурних підрозділів інших університетів часто не володіють інформацією про можливості підготовки кадрів.*

У цілому науковий потенціал кафедр дозволяє активно проводити науково-дослідну роботу. Кількість та відсоток осіб, які працюють за держбюджетною темою без виділеного фінансування (так звана тема другої половини дня), у 2020 р. становить 100%. На кафедрі германської філології в 2020 році успішно завершили прозвітувалися про виконня двох тем другої половини дня:

- № 0116U003470 «Словотвірна система німецької мови: синхронія, діяхронія, еволюція» (керівник Щигло Л.В.– 11.2015-01.2020);
- № 0115U005773 «Когнітивно-прагматична корелятивність семантичного

простору мови» (керівник Таценко Н.В. – 11.2015-11.2020).;

– розпочата нова № 0120U103119 “Онтогносеологічні модули філологічних інновацій” (керівник Кобякова І.К. – 07.2020- 12.2025).

– Протягом календарного року кафедрою продовжувала виконуватися госпрозрахункова тема, що була започаткована у 2019 році, а саме: Вивчення науково-технічної документації з питань логістики та її переклад з англійської мови на українську (керівник – проф. Кобякова І.К.). У звітному році було укладено госпдоговір 54.18-2020.СП/01 на тему «Вивчення науково-технічної документації з економічних та юридичних питань та її переклад з англійської мови на українську», сума договору – 4 000 грн. Доц. Чуланова Г. В. виконувала угоду за темою «Спеціалізована система медичного інформування та безпека особистості в умовах пандемій, криз, інших суспільних потрясінь: формування ефективної соціокомунікаційної моделі», сума договору – 20 077,20 грн. Загальна сума надходження коштів за 2020 р. – **24 077,20** грн. У порівнянні з минулим роком: кошти – **8 032** грн, акти – 8 032 грн.

У березні 2020 р. студенти кафедри були залучені до виконання госпрозрахункового договору №54.18.-2019.СП/01 у якості лаборантів, а саме: Коваленко А., Стеценко О., Ємельянов Д. У жовтні 2020 р. аспірантка кафедри ГФ Решітько Анна Дмитрівна була залучена до виконання цивільно-правового договору 54.18-2019.СП/01/П1 в обсязі 2085,00 грн. (дві тисячі вісімдесят п'ять гривень 00 коп.). На жаль, кафедра ГФ не одержала Свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір (2019 р. було два), але ст. викладач Черник М. В. має авторське право на три власні переклади обсягом 440 сторінок.

Викладачі кафедри германської філології пройшли підвищення кваліфікації за програмами з інноваційної педагогічної діяльності (3) - Назаренко О.В., Овсянко О.Л., Чуланова Г.В; електронних засобів та дистанційних технологій навчання (15) – Кобякова І.К., Баранова С.В., Вашист К.М., Гарцунова Л.І., Зінченко А.В., Красуля А.В., Куліш В.С., Медвідь О.М., Мовчан Д.В., Овсянко О.Л., Приходько Н.А., Чепелюк А.Д., Шуменко О.А., Черник М.В., Чуланова Г.В.

19 викладачів кафедри ГФ отримали міжнародні сертифікати: Красуля А.В., Швачко С.О., Єгорова О.І., Кобякова І.К., Попова О.В., Гарцунова Л.І., Єрмоленко С.В., Жулавська О.О., Дегтярьова Л.І., Приходько Н.А., Мовчан Д.В., Вашист К.М., Прокопенко А.В., Черник М.В., Ущатовська І.В., Зінченко А.В., Куліш В.С., Назаренко О.В., Овсянко О.Л.

Позитивною тенденцією на кафедрі ГФ є збільшення зацікавленості викладачів у міжнародних програмах підвищення кваліфікації у міжнародних організаціях або ЗВО за кордоном (у т.ч. у формі віртуальної академічної мобільності), серед них 17 викладачів кафедри ГФ Красуля А.В., Єгорова О.І., Попова О.В., Гарцунова Л.І., Єрмоленко С.В., Жулавська О.О., Дегтярьова Л.І., Приходько Н.А., Мовчан Д.В., Вашист К.М., Прокопенко А.В., Черник М.В., Ущатовська І.В., Зінченко А.В., Куліш В.С., Назаренко О.В., Овсянко О.Л. До подібних проектів відносяться.

1. Серія науково-методичних семінарів, спрямованих на зміцнення потенціалу молодих викладачів, аспірантів та дослідників СумДУ, віртуальна міжнародна мобільність із Чеським університетом природничих наук м. Прага (14

днів);

2. Серія науково-методичних семінарів Dinternal Education;
3. Серія вебінарів Cambridge University Press;
4. Вебінари Pearson: «The science of the virus», «Demystifying the data of COVID-19»
5. Вебінари National Geographic Learning: «Teaching to Read Non-Fiction», «The National Geographic Learning and Linguist Online Conference»; Practice Makes Perfect – developing spoken confidence and fluency»; National Geographic Learning and Linguist Online Conference
6. Науково-методичний конгрес від Goethe Institut “Digitalkongress 20.20. Wissen und Lernen im digitalen Zeitalter”;
7. Науково-методичний семінар від Goethe Institut “Wortschatz mit digitalen Medienüben”;
8. Підвищення кваліфікації: DLL 6: Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung, Goethe Institut;
9. Серія науково-методичних семінарів у формі віртуальної міжнародної мобільності «Стратегії викладання у віртуальному навчанні» (Teaching Strategies for Virtual Classroom), Університет Небраски-Лінкольн, США;
10. Серія науково-методичних семінарів Dinternal Education: «Typical mistakes of Ukrainian learners and how teachers can deal with them», «Новий погляд на улюблені ігри для розвитку комунікативних навичок на уроках англійської мови», «Використання сучасних інтерактивних технологій для ефективного опанування англійської», «Avoiding the plateau: developing an effective approach to teaching C1 and higher level students», «Сучасний підхід до організації та проведення персоналізованих форм роботи в класі»;
11. Online-Phase der UDG V-GermanistInnenfortbildung «Der Translationsunterricht als Demokratieunterricht» (07–28.04.2020);
12. Webinar Achtung Kurzgeschichten! Alle einsteigen (speziell für Jugendliche) (05.12.2020);
13. Ukrainian Translation Industry Camp 2020;
14. Crashkurs im Online-Unterrichten: Digitalisierungsangebote;
15. Серія науково-методичних семінарів у формі віртуальної міжнародної мобільності на базі Hellenic Mediterranean University (Greece) and EVM (Spain): «Challenges for Higher Education in the era of Covid19 and the next day: Transition from the face-to-face teaching to online education»;
16. Освітній онлайн-проект для викладачів від «UGEN»: «Інноваційні підходи до організації дистанційного навчання».

Професор Кобякова І.К. зазначена в 2020 р. в Літописі сучасної освіти і науки України: «Наукові школи, авторські системи та концепції».

Значна увага в 2020 р. приділялася іміджевим завданням формування

спеціальності Філологія в СумДУ та кафедри ГФ. ст. викл. Ушаповська І.В. є активним членом конкурсної комісії конкурсу англomовних іміджевих матеріалів про СумДУ (наказ №0860-І від 27.11.2019).

Викладачі кафедри ГФ СумДУ Ольга Жулавська та Антоніна Прокопенко проявили професіоналізм в ефективній підготовці учнів до участі у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідних робіт. У результаті молоді науковці зайняли перші місця у II етапі конкурсу. Викладачів, за свою плідну працю, було нагороджено грамотами від Департаменту освіти і науки Сумської облдержадміністрації. Доцент кафедри ГФ Наталія Таценко стала переможцем загальноуніверситетського конкурсу «Кращий викладач очима студентів».

II. Освітні послуги (диверсифікація, обсяги, результативність)

Кафедра германської філології є випусковою та забезпечує викладання 39 дисципліни спеціальності 035 Філологія за освітніми ступенями «бакалавр», «магістр», “доктор філософії” денної, заочної та паралельної форми навчання. Кількість навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою, що викладаються англійською та німецькою мовами, налічує 26 курсів, не беручи до уваги практичний курс англійської мови та практику різних видів перекладу.

Активна робота кафедри ГФ по впровадженню змішаного навчання в навчальний процес та активна робота над електронними засобами навчання, розміщенням у відкритому електронному ресурсі навчально-методичних матеріалів дозволила протистояти викликам сьогодення. 20 дисциплін кафедри германської філології розміщені на платформі MIX СумДУ (<https://mix.sumdu.edu.ua/>), які використовувалися в навчальному процесі у 2020 р. Викладачі кафедр мають сторінки на платформі Lectur.ED^{BETA}, Mix та OCW-СумДУ (beta).

Контингент студентів спеціальності Філологія складає на 2020 р. - 333 осіб, на 7 осіб менше, ніж минулого року. Втрати контингенту складають 2.

Важливим завданням залишається збереження та розширення контингенту студентів при вступі в бакалавратуру, магістратуру та аспірантуру. Кафедра розуміє свою відповідальність за здійснення профорієнтаційної роботи, пошук її нових форм і методів, більш того – пошук місць для працевлаштування студентів шляхом підписання договорів з організаціями та установами в інших містах України, в яких можуть пройти практику та отримати перше місце роботи наші випускники. Важливо, що робота кафедр ГФ у цих умовах має бути спрямована на підвищення конкурентоспроможності нашого випускника на ринку праці та співпраця з роботодавцями /стекхолдерами.

III. Наукова робота

Перейдемо до аналізу одного з визначальних показників результативності наукової роботи студентів – кількості призових місць у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (ВКСНР) та всеукраїнських олімпіадах (ВСО).

У 2020 р. подано на II етап ВКСНР роботи за 4 напрямками студентських

наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук («Романо-германської філології (методика викладання включно); («Германської філології», «Переклад», закріпленими за кафедрою, та було відправлено по 3 роботи на кожний конкурс. На конкурс «Соціолінгвістика» було направлено 2 роботи на конкурс).

1. За роботу «Гендерна диференціація комунікативних стратегій в англомовному мікроблогінгу» (науковий керівник доц. Прокопенко А.В.) **Валерія Рава** отримала диплом **I ступеня** в березні 2020 р. у Київському національному лінгвістичному університеті (II етап конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук зі спеціальності «Германські мови (англійська, німецька)).

2. За наукове дослідження «Лексико-стилістичні особливості фемінінного та маскулінного гумору в англомовному медіа-дискурсі» (науковий керівник викладач Назаренко О.В.) **Аліна Пономаренко** посіла **III місце** у Київському національному лінгвістичному університеті (II етап конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук зі спеціальності «Германські мови (англійська, німецька)).

3. За роботу «Сугестивні прояви нативної реклами в англомовному блогпросторі: гендерний вимір» (науковий керівник доц. Єгорова О.І.) із соціолінгвістики **Альона Коваленко** отримала диплом **III ступеня** на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, що відбувся у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Діана Левкович нагороджена відзнакою в номінації «За оригінальність ідеї» в науковому дослідженні «Соціолінгвістичний підхід до вивчення евфемізмів» (науковий керівник проф. Кобякова І.К.).

Цього року студентка Капустіна А. (ПР-71) посіла **III місце** у Всеукраїнському конкурсі творчих робіт учнівської та студентської молоді імені Миколи Гоголя у номінації Літературознавство (науковий керівник доц. Чуланова Г.В.).

Студентка Луцковська А. посіла 2 місце IV-му Міжнародному студентському конкурсі перекладу “Переклад як засіб актуалізації етномовних картин світу”, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова 2019-2020 н.р.; студентка Даниленко Л. виборола 3 місце на IV-му Міжнародному студентському конкурсі перекладу “Переклад як засіб актуалізації етномовних картин світу”, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова - 2019-2020 н.р.

Зауважимо, що викладачі кафедр ГФ постійно беруть участь в роботі II етапу захисту наукових робіт територіального відділення МАН України з англійської та німецької мов (доц. Шигло Л.В. та доц. Шуменко О.А.). Під керівництвом доц. Жулавської О.О. школяр Ємельяненко Максим Олегович посів I призове місце у II етапі Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Національного центру «Мала академія наук України» (2020р). Доц. Чуланова Г.В. була членом журі на III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з англійської мови серед учнів закладів загальної середньої освіти (Наказ Ректора Сумського державного університету

№0011-VI від 14.01.2020 р. «Про проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад у 2019-2020 н.р.»). Старший викладач Чепелюк А.Д. була членом журі III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з німецької мови (експерт-консультант).

Учениця Кашпур Софія «Сумської обласної гімназії-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей» під науковим керівництвом Назаренко О.В. виборола 3 місце на III (обласному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з англ. мови.

Кафедра ГФ у 2020 започаткувала обласний турнір юних перекладачів (квітень 2020), але з причини пандемії CORONA-19 він не проводився. Щодо результатів Всеукраїнських студентських олімпіад слід зазначити, що вони в 2020 не проводилися із-за пандемії CORONA 19. Кафедрі ГФ слід керуватися при підготовці студентів до олімпіад та конкурсів наступним: *підвищення якості загальноосвітньої та професійної підготовки, участь у журі, супровід учасників на конкурсах та олімпіадах, подання робіт за всіма напрямками, які відповідають навчальним дисциплінам кафедри, бажання перемагати як у викладачів, так і в студентів-учасників.*

Кафедра германської філології бере активну участь у виданні фахового наукового періодичного журналу «Філологічні трактати», який обліковується БД Scopus та включений в список Б. Членами редколегії Філологічних трактатів з кафедри ГФ є доц. Баранова С.В., доц. Медвідь О.М., доц. Ємельянов О.В.

Проф. Швачко С.О., проф. Кобякова І.К. є членами редколегії збірника «Записки з романо-германської філології» (ОНУ ім. І.І. Мечникова) та «Наукові записки. Серія: Філологічні науки» (Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка), проф. Швачко С.О. - член редколегії збірника «Нова філологія» (ЗНУ).

Реєстр кількісних та якісних показників наукових публікацій кафедри ГФ в 2020 р. має такий вигляд: опубліковано 3 монографії та розділи у колективних монографіях, 3 навчальних посібників, 2 конспектів лекцій, 2 методичних розробок. Значно збільшилася у звітному році кількість статей за кордоном – до 13. Виходили вони у країнах світу (Велика Британія, Грузія, Казахстан, Канада, Латвія, Німеччина, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, США, Угорщина, Японія). Кожна четверта стаття викладачів кафедри була опублікована за межами країни.

В 2020 р. кількість статей у високорейтингових журналах, які вже обраховані базами даних Scopus та Web of Science - 3 статей (1-3), чекають результатів – 2 статті (4-5) та ще одна була визнана БД Scopus, але в листопаді 2020 журнал втратив визнання зазначеної бази.

1. Kobyakova I. Going parallel: using earlier translations as background for facilitating re-translation technique / I. Kobyakova, Anokhina, T. S. Shvachko // 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2020). Lviv, Ukraine, April 23-24, 2020. - Vol. 2604, P.249-258. SCOPUS

2. A. Krasulia and K. Saks, Students' perceptions towards mobile learning in an English as a foreign language class, 2020 IEEE 20th International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT), Tartu, Estonia, 2020, pp. 238-240, Doi: 10.1109/ICALT49669.2020.00078. SCOPUS

3. Ovsianko O. L. Influence of Magnesium on the Cardiovascular System in Children with Chronic Tonsillitis / [O. I. Smiyan, Yu. A. Man'ko, A. M. Loboda et.al]. // *Wiadomosci Lekarskie*. – 2020. – №5. – Pp. 904–908. SCOPUS

4. Ущатовська І., Мовчан Д., Чуланова Г. Idioethnic Features of Multimodal Advertising Texts: a Case Study of Coffee Commercials Стаття *прийнята до публікації*, вийде у грудні 2020 в *Skase Journal of Theoretical Linguistics* (Scopus).

5. Жулавська О. О., Мартинюк А. П. English-Ukrainian Translations of Synesthetic Metaphors //Lucyna Harmon and Dorota Osuchowska, Warsaw Peter Lang, P. 271-279 (WoS)

6. Stepanov V., Tatsenko N., Shcherbak H. Conceptual model of POLITICS in American English. *Humanities and Social Sciences Reviews*. 2020. Volume 8. Issue 2. P. 248-269. URL: <https://doi.org/10.18510/hssr.2020.8229> (втратив Scopus).

Подано до друку розділ “English Language Teachers Training in Ukraine” Красулі А.В. у монографію *Hidden Inequalities in Education: Case of In-Service (Scopus Monograph Chapter)*.

Кафедра переорієнтована на публікації іноземними мовами у високорейтингових журналах, що обліковуються вебметричними базами даних за кордоном, продовжує публікуватися в фахових виданнях України (47 статей за 2020 рік були опубліковані) та продовжують здійснювати пошук можливостей проведення досліджень із оприлюдненням їх результатів за суміжними напрямками.

У 2020 р. на кафедрі ГФ проведено ювілейну X Всеукраїнську конференцію «Перекладацькі інновації» (березня 2020, м. Суми). Також викладачі кафедри германської філології активно долучилися до роботи VIII Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників (Суми, квітень 2020). Результати апробації досліджень викладачів та студентів кафедри ГФ було здійснено в 151 тезах на 21. Також протягом року викладачі кафедри ГФ активно брали участь у наукових конференціях та конгресах у Польщі, Латвії, Угорщині, Казахстані, Грузії, Японії, Канаді, Туреччині, Іспанії, Швеції, Норвегії, Великій Британії, Італії, Нідерландах, Болгарії, Словаччині. Кафедра ГФ *в подальшому ставить завдання підвищення рівня власних конференцій, розв'язання методологічних проблем наукових досліджень, осучаснення тематики*. Такою кафедра ГФ бачить XI Всеукраїнську конференцію «Перекладацькі інновації» в 2021 р. Кафедра ставить перед собою завдання залучити до участі в конференції науковців із провідних університетів України та країн світу, формувати збірник матеріалів лише із високоякісних праць, що мають наукову цінність та відповідають вимогам доброчесності.

Активні наукові зв'язки з міжнародними партнерами продовжує підтримувати кафедра германської філології. Протягом 2020 р. проф. Кобякова І.К. була експертом наукових робіт з перекладознавства “Linguoculturological problems of translation and peculiarities of their overcoming (on the example of Russian, Ukrainian and Georgian languages)” рівня Doctoral Program: Linguistics (Translation Studies) в Батумі (Faculty of Humanities Batumi Shota Rustaveli State University Грузія).

Студентка спеціальності «Філологія» факультету ІФСК СумДУ Анастасія Часовських взяла участь у Міжнародній науковій онлайн-конференції

«Багатогранність творчості Камала Абдулли в контексті світової літератури». Захід, присвячений 70-річчю громадського діяча, доктора філологічних наук, професора і Народного письменника Азербайджана Камала Абдулли, проходив на базі Ясського університету імені А. Й. Кузи (Румунія) 26 листопада 2020 р. Єдиною доповідачкою від України була наша студентка-перекладач.

Студенти спеціальності Філологія в 2020 році брали участь у конференції «Перший крок у науку». Триває робота над поданням тез і в наступному році на зазначену конференцію.

На кафедрі ГФ організовано роботу 6 студентських наукових об'єднань: «Дискурсивне поле світової культури» (керівник – Баранова С.В.), «Труднощі перекладу» (керівник – Черник М.В.), «Теорія мови» (керівник - Швачко С. О.), «Офіс подорожей» (керівник – Назаренко О.В.), «Основні аспекти міжкультурного спілкування / “Main aspects of intercultural communication” (керівник – Ущатовська І.В.), «Міждисциплінарні студії мовного простору» (керівник – Щигло Л.В.) в яких школярі, студенти та аспіранти (понад 92 членів гуртків) навчаються самостійно проводити дискусії, тренінги та консультування стосовно новітніх проблем мовознавства та перекладознавства. Загальна кількість активних членів гуртків – 91 особа, серед яких 3 молодих учених, 1 аспірант, 6 школярів та 81 студентів. *Вбачаємо за потрібне в 2021 р. здійснити реорганізацію кількості гуртків.*

IV. Міжнародна діяльність

В руслі сучасних реформ в освітньому та науковому просторах України із фокусом на інтернаціоналізацію освіти та науки кафедра германської філології у 2020 р. продовжує демонструвати стабільну динаміку в напрямку наближення до європейських та міжнародних стандартів.

Проф. Таценко Н.В., доц. Єгорова О.І. та ст. викл. Красуля А.В. одержали премії за підготовку грантових заявок «ERASMUS+ Module Jean Monnet» та «Підготовка грантової заявки ERASMUS+K1», згідно нормативної бази СумДУ .

Продовжується активна співпраця зі своїми закордонними партнерами в рамках формалізованого співробітництва та партнерства, що розвиваються. Серед них передусім Євразійський національний університет ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан) (ТОП – 250), Мозирський державний педагогічний університет імені І. П. Шамякіна (Білорусь) та Батумський державний університет ім. Шота Руставелі (Грузія). Крім того, в рамках розбудови міжінституційної співпраці між СумДУ й Університетом Отто-Фрідріха (Німеччина), а також Університетом ім. А. І. Кузи (Румунія) група студентів-перекладачів пройшли на базі цих закордонних ЗВО навчання та стажування. Крім того, студенти традиційно беруть активну участь у програмах DAAD.

Студенти спеціальності Філологія беруть активну участь в академічній мобільності «Паралельне навчання» та «Включений семестр»: Руденко М.Д. (ПР-71) перебувала в Університет ім. А.І. Кузи м. Яси 17.02-14.06.2020 (згідно наказу 0276-III); Шинкаренко А.О. ПР-62 навчалась в Університет Отто-Фрідріха м. Бамберг 16.03-30.06.2020 (згідно наказу 0469-III).

Наукове стажування у Варшавському університеті пройшли студентки

Турчина М.В., Лазуткіна Ю.А. (ПРМ-91) в період 28.02-14.03.2020, згідно наказу 0357-III.

Студенти спеціальності Філологія брали участь в наступних наукових заходах за кордоном та мають публікації в зазначених конференціях:

II International Scientific and Practical Conference “World Development of Science and Technology”, Chicago, USA, 18-19, May 2020,

“Scientific and professional conference Humanities and Social Sciences in the Era of Globalisation”, Будапешт, 31 мая 2020.

IV International Scientific and Practical Conference "Modern Achievements of Science And Technology", Stockholm, Sweden, 09-10 June 2020.

XI International Scientific and Practical Conference "Scientific Achievements Of Modern Society", Liverpool, United Kingdom, 24-26 June 2020.

XI International Scientific and Practical Conference "Dynamics of the Development of World Science", Vancouver, Canada, 8-10 July 2020.

XI International Scientific and Practical Conference "Topical Issues of the Development of Modern Science", Sofia, Bulgaria, 1-3 July 2020.

V Scientific and Practical Conference “Study of Modern Problems of Civilization”, Oslo, Norway, 19-20 October, 2020.

Practical aspects of aquaculture under the conditions of euro integration: VI International Scientific and Practical Conference, Milan, 20-26 October, 2020.

IX International Scientific and Practical Conference “Science and practice of today”, Ankara, Turkey, 16-19 November 2020.

IX International Scientific and Practical Conference “Science and practice of today”, Ankara, Turkey, 16-19 November, 2020.

X International scientific and practical conference «Trends in the development of modern scientific thought» Vancouver, Canada, 23-26 November, 2020.

XI International scientific and practical conference «Academic research in multidisciplinary innovation» Amsterdam, Netherlands, 30 November – 03 December, 2020.

XII International scientific and practical conference «Advancing in research and education» La Rochelle, France, 07 – 10 December, 2020. Доц. Єгорова О.І. брала активну участь у розробці грантового проєкту *ERASMUS+ Module Jean Monnet: Implementation of the EU Higher Education Standards: Empathic Communication Skills in the Era of Digital Technologies*, а також у поданні заявки на запрошення спеціаліста для викладання на кафедрі за програмою *Senior Experten Service (SES)* (підтримано, чекаємо на спеціаліста з Німеччини у 2020р.).

Традиційною для кафедри германської філології залишається індивідуальна співпраця викладачів з Гете-Інститутом, в рамках якої було отримано низку грантів, зокрема на участь у програмі академічної мобільності з метою підвищення кваліфікації в Німеччині. Активною у 2020 р. була співпраця кафедри ГФ з Батумським державним університетом імені Шота Руставелі, Грузія (експертна робота проф. Кобякової І.К. з наукових робіт з перекладознавства рівня Doctor of Philology).

Деталізацію показників реалізації індивідуальних грантів по кафедрі ГФ у 2020 р. подано в табл. 3 “**Міжнародна грантова діяльність та фандрейзинг**”.

Кафедра германської філології продовжує активно залучати до викладацької роботи на своїй базі іноземних фахівців. Так, станом на грудень 2020 р. викладацьку діяльність на кафедрі здійснювали 2 закордонних фахівців: Юлія Сміт (бухгалтер A1A Management Advisors з США, м. Джеконвіль) читала лекції в рамках роботи гуртка “Офіс подорожей”, Сібрук Сміт (менеджер США, м. Джеконвіль виробництва Smith Manufacturing Company) проводив заняття з працевлаштування.

Щигло Л.В. Дійсними членами Асоціації германістів України (<http://www.udgv.org/> і <https://sumyudgv.wordpress.com/>), національного осередку Міжнародної асоціації викладачів німецької мови є 13 викладачів кафедри: Кобякова І. К., Медвідь О. М., Вашист К. М., Єгорова О. І., Мовчан Д. В., Дегтярьова Л. І., Назаренко О. В., Єрмоленко С. В., Попова О. В., Чепелюк А.Д., Прокопенко А.В., Степанов В.В. Члени Української спілки германістів вищої школи України та особисто проф. Кобякова І.К. одержали подяку за активну науково-методичну діяльність та популяризацію наукових досягнень спілки від президента спілки УСГВШ проф. Пилипенка Р.Є.

В 2020 р. продовжено роботу Центру українсько-польської співпраці СумДУ «Sloboda», що зокрема розбудовує співпрацю в рамках Консорціуму українських університетів та Варшавського університету <http://wuuc.sumdu.edu.ua/index.php/ua/>. У січні 2020 директором центру Ущатовською І. В. була проведена робота по залученню студентів до участі у Східній зимовій школі при Варшавському університеті, яка проходила у період з 28 лютого по 14 березня 2020. За результатами конкурсного відбору до Зимової школи потрапили студентки-магістрантки групи ПРМ-91 Лазуткіна Юлія та Турчина Маргарита. По завершенню школи студенти отримали сертифікати. Прикладом поєднання науково-педагогічної роботи з міжнародною перекладацькою діяльністю може бути: переклади міжнародних ділових переговорів Сумської ОДА (забезпечували к. філол. н. ст. викл. Красуля А.В. та ст. викл. Ущатовська І.В.), Сумської торгово-промислової палати (забезпечувала ст. викл. Єрмоленко С.В.), British Council Ukraine (забезпечувала викл. Овсянко О.Л.). Кафедра ГФ в 2020 р. зазначена в показниках з реалізації загальноуніверситетських грантів. У 2020 р. році викладачі, аспірант та співробітники кафедри ГФ проходили навчання, стажування, відвідували тренінги та конференції в рамках програм та заходів за фінансової підтримки іноземних та міжнародних організацій. Стабільними на кафедрі залишаються у 2020 р. показники міжнародної академічної мобільності студентів.

Перспективи розвитку кафедри на 2021 рік:

- організація домовленостей з університетами-партнерами з країн ЄС для забезпечення програм мобільності в рамках Еразмус+;
- активізація студентської академічної мобільності;
- активізація міжкафедральної співпраці з написання грантових проєктів/заявок загальноуніверситетського рівня.

V. Ресурсозабезпечення

Показники ресурсозабезпечення на сучасному етапі є важливим чинником

стабільності та подальшого розвитку кафедри. В умовах загальної економічної кризи забезпечення зростання прибуткової частини за рахунок самоокупності – одне з першочергових завдань.

Завданнями на 2021 р. кафедри ГФ вбачаємо: *пошук нових тем для держбюджетної тематики, залучення коштів від виконання госпдоговірної тематики та забезпечення інших надходжень від індивідуальних грантів та спонсорства.*

При кафедрі ГФ діє навчально-перекладацький центр **LinguoStar** <http://gf.sumdu.edu.ua/uk/perekladatskyi-navchalno-metodychnyi-tsentr-linguostar.html>, який пропонує вивчення англійської німецької, польської та чеської мов для досягнення на рівнях А1 - С2. НПЦ LinguoStar надає платні послуги як фізичним, так і юридичним особам: з перекладу текстів будь-якої складності з англійської (німецької, польської) на українську чи навпаки на замовлення структурних підрозділів СумДУ та сторонніх осіб:

- 1) курси з підготовки до міжнародного мовного тесту ECL;
- 2) курси з підготовки до міжнародного мовного тесту TOEFL;
- 3) курси англійської мови для всіх бажаючих (Beginner; Elementary; intermediate; Upper Intermediate; Advanced; Proficient);
- 4) послуги з тестування.

Обсяг коштів за виконання освітніх послуг у 2018р., 2019 р. та 2020

	Обсяг коштів (грн.) 2018	Обсяг коштів (грн.) 2019	Обсяг коштів (грн.) 2020
Перекладацького навчально-методичного центру “LinguoStar” при Германської філології	197 200	344656 грн (231000 грн. - навчальну діяльність та 113656 грн. – перекладацьку діяльність)	169070 грн (навчальна діяльність – 96800 грн перекладацька діяльність - 72270 грн)

За виконання перекладів на замовлення сторонніх осіб (фізична особа) на рахунок СумДУ (субрахунок кафедри ГФ) було перераховано **72270 грн.**

VI. Позанавчальна діяльність кафедри германської філології

Позанавчальною діяльністю на кафедрі ГФ займаються всі члени кафедри. На спеціальності Філологія працює 2 куратори академічних груп - Куліш В.С. та Прокопенко А.В. Групи I курсу мають кураторів-студентів з числа представників студентського самоврядування. Незважаючи на високий рівень трудової зайнятості, студенти-перекладачі четвертого, п'ятого та шостого курсів демонструють значну активність в позанавчальний час.

В березні 2020 р. відбувся щорічний конкурс віршів та художнього перекладу Alter Ego, що всьоме проводився кафедрою германської філології СумДУ – керівник доц., канд. філол наук Олена Ємельянова. Визначали переможців у конкурсі Alter Ego у 4 номінаціях, а саме: вірші українською мовою,

художні переклади з англійської та німецької мов, вірші англійською або німецькою мовами. Цьогоріч на конкурс було прислано більше 140 робіт від авторів, студентів та школярів із усіх куточків України - від Прикарпаття до Слобожанщини. За результатами оцінювання конкурсних робіт визначені автори, які посіли призові місця.

Номінація «Вірші українською мовою»:

I місце – Юлія Чімирис (СумДУ),

II місце – Анна Лисенко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка),

III місце – Даніела Тороній (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника);

Номінація «Художні переклади з англійської мови»:

I місце – Ілля Калашніков (Херсонський державний університет),

II місце – Вікторія Миклашук (СумДУ),

III місце – Алла Великодна (СумДУ);

Номінація «Художні переклади з німецької мови»:

I місце – Євгенія Сусіденко (СумДУ),

II місце – Юлія Лазуткіна (СумДУ),

III місце – Марія Тітарєва (СумДУ);

Номінація «Вірші англійською/німецькою мовами»:

I місце – Олександра Дейнега (Запорізький національний університет),

II місце – Іван Степаненко (Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка),

III місце – Марина Вовна (Київський національний університет імені Тараса Шевченка).

Переможці нагороджені грамотами та подарунками. Конкурс «Alter Ego» є щорічним заходом, за допомогою якого кафедра ГФ СумДУ заохочує до розвитку таланту і професійних здібностей не тільки наших студентів, але й усіх, хто має потяг до творчості.

Студенти-філологи постійно беруть участь в онлайн та офлайн екскурсіях, які спрямовані на їх подальше ознайомлення з працевдавцями, до таких заходів відносяться відвідування Зарічного суду в рамках вивчення дисципліни «Юридична термінологія» (викладач доц. кафедри, канд. філол. наук Ольга Шуменко); Сумський обласний краєзнавчий музей у рамках вивчення теми “Ukraine and Ukrainians”; товариства польської культури в Сумах; в контексті вивчення теми «Виконавчі види мистецтва» в рамках дисципліни «Практичний курс англійської мови» студенти групи ПР-71/1 працювали над розбудовою вільної енциклопедії Вікіпедії; візити до Міської ради, зустріч з кореспондентами каналу 1+1 та СумиUA.

Студентки-перекладачі СумДУ спеціальності «Філологія» посіли призові місця в Конкурсі перекладів віршів з німецької мови, який проводила Асоціація українських германістів у Сумах.

Перше місце в конкурсі посіла Діана Лисенко (4-й курс).

Друге місце – Марія Грінченко та Дар’я Іванова (4-й курс).

Третє місце – Каріна Ведмідера (2-й курс).

Магістранти кафедри германської філології (зокрема Поліна Кашенко, Єлизавета Савченко, Ірина Заболотна) та доцент кафедри, канд. філол. наук Ольга Шуменко, відвідали освітній вебінар з Олександром Бондаренком - співзасновником освітньої ініціативи Vox Translatorum, засновником освітньої ініціативи SAT for Grad, співзасновником Літньої школи перекладу, координатором секторів “Шляхи оптимізації перекладацьких практик майбутніх перекладачів”, “Використання інформаційних технологій у перекладі” Всеукраїнської спілки викладачів перекладу. Окремо слід відмітити профорієнтаційні заходи, організовані нашими студентами та викладачами для школярів міста Суми та Сумської області. Вважаємо за необхідне відзначити започаткування щорічної фотовиставки «Перекладацькі канікули» з метою піднесення іміджу перекладачів, різнопланового висвітлення їх діяльності та популяризації професії.

Протягом року на кафедрі постійно проводилися заходи, що сприяють подальшому працевлаштуванню випусників, до заходів у 2020 році було залучено наступні підприємства різних форм власності (ДП ПАТ «Сумбуд» Сумський НВК «Просперітас», ПАТ Укр Нафтохімпроект, ТОВ «ТФ Авіатур-Суми», ТОВ «АГНКС-сервіс», ТОВ «Гуала Кложерс Україна», ТА «Поїхали з нами», ТОВ «Інноватор ІТ», START junior - Студія німецької мови, ТОВ ША «Романтика», ПАТ «Сумиобленерго»). Продовжено партнерські зв'язки з членами Експертної ради роботодавців. <https://gf.sumdu.edu.ua/uk/novyny/607-pratsedavtsi-visokotsinuyut-studentiv-perekladachiv-sumdu.html> ; вивчення регіональних потреб підприємств та організацій різних форм власності в фахівцях, яких готує кафедра германської філології СумДУ та аналіз стану ринку праці; моніторинг кар'єрного росту, закріплення та переміщення випусників 2020 року випуску за місцем роботи; проведення онлайн-лекції роботодавцями туристичної сфери “*Чинники успішного працевлаштування*”; поширення інформації та заохочення студентів та випусників до участі у наступних онлайн-конференціях, вебінарах та тренінгах (“*Career Forum*” <https://top-career.ru/forum2020> ; онлайн-тренінг на тему: «Три ключові поради як знайти роботу в період карантину» <https://www.krok.edu.ua/ua/novini-ta-podiji/item/4049-rankova-kava-z-kar-iernym-konsultantom>; вебінар «*Резюме як ефективний інструмент пошуку роботи*» <https://www.facebook.com/careerfornewlife/posts/2585680534840747> ; Поширення інформації та заохочення студентів та випусників до участі у вебінарі “Ділові комунікації в процесі самостійного пошуку роботи” та “Молодь на ринку України” за участі Державного центру зайнятості. Запропоновано студентам відвідати тренінги за темою: Розвиток навичок для працевлаштування. Реєстрація за посиланням: *Пишемо резюме разом* <https://forms.gle/u6ZzPSL6K2ksrbLz8> Як достукатися до ... або вміння домовлятися з ким потрібно і про що потрібно Реєстрація за посиланням: <https://www.bdo.ua/uk-ua/events-2/online-training-how-to-reach> “Телефонна співбесіда” Тренінг впевненої поведінки в процесі пошуку роботи. Запропоновано студентам-випусникам індивідуальні консультації з психологічної підготовки студентів до співбесіди з роботодавцем, складання психологічного профілю пошукачів на вакансії, складання та коригування резюме, супровідних та рекомендаційних листів, тощо. Запропоновано студентам

пропозиції від роботодавців ТОВ «Воркконсалт» для працевлаштування студентів-перекладачів. <https://gf.sumdu.edu.ua/uk/novyny/601-propozitsiji-vid-robotodavtsiv-tov-vorkkonsalt-dlya-pratsevlashtuvannya-studentiv-perekladachiv.html>

Протягом 2020 р. було проведено 5 засідань Експертної ради роботодавців за спеціальністю «ФІЛОЛОГІЯ», на яких було обрано голову та секретаря Експертної ради, затверджено план роботи ради й експертне оцінювання тематики магістерських та бакалаврських робіт студентів, освітніх програм, навчальних планів підготовки бакалаврів, магістрів напряму 035, спеціальності «ФІЛОЛОГІЯ». Отримано подяку від члена експертної ради роботодавців <https://gf.sumdu.edu.ua/uk/novyny/616-perekladachi-sumdu-otrimali-podyaku-vid-ekspertnoji-radi-robotodavtsiv.html> Залучення членів Експертної ради до онлайн-захисту бакалаврських робіт студентів (Глуценко Ольга – ТОВ «ГФ Авіатур-Суми», Малюк Наталія – ТОВ «АГНКС-сервіс», Бритова Олена – ДП ПАТ «Сумбуд» Сумський НВК «Просперітас», Чуйко Андрій – ПАТ «Сумиобленерго»). Відбувалося професійне самовдосконалення та співпраця з міжнародними роботодавцями. <https://gf.sumdu.edu.ua/uk/novyny/647-profes-jne-samovdoskonalennya-ta-sp-vpratsya-z-m-zhnarodnimi-robotodavts-yami.html>

17 листопада 2020 року кафедра германської філології провела розширене засідання, на яке були запрошені стейкхолдери освітньо-наукової програми 035 Філологія (освітній рівень Доктор філософії) роботодавці, випускники кафедри германської філології, представники академічної спільноти. Гарант освітньо-наукової програми д. філол.наук, проф. Наталія Віталіївна Таценко зазначила, що ОНП 035 Філологія була створена з урахуванням потреб регіонального ринку праці. ВідеOVERсія засідання https://www.youtube.com/watch?v=ExJfBH_2Uwo зафіксувала щире бажання науковців кафедри ГФ ліцензувати та акредитувати освітньо-наукову програму 035 Філологія (освітній рівень Доктор філософії).

Студентка спеціалізації Переклад групи ПР-71 Марія Руденко та викладач кафедри германської філології Анна Зінченко представили свій проєкт Арт-простір «Перехід». Вони запропонували ідею перетворення переходу між ЕТ-корпусом та Ц-корпусом на арт-простір для молодих митців серед спільноти СумДУ. Ідея отримала численну підтримку, але втіленню завадив карантин.

Протягом року кафедра ГФ постійно підтримує учасників АТО, членів їх родин, переселенців. Слід зазначити, що наш випускник бакалавріату Телевний Артем Олександрович (ПРмз-81с), вступив у заочну магістратуру, гідно боронить Україну та навчається майстерності перекладача. На кафедрі активно працює Школа Європейських мов та Школа юних дипломатів для учнів 8-11 класів сумських шкіл. Керівник школи – випускниця кафедри германської філології Олена Назаренко – вдало презентувала роботу Шкіл. Студенти кафедри германської філології набували перекладацького досвіду у відділах та департаментах Сумського державного університету, в Школі європейських мов, Центрі підтримки сім'ї «Студентський лелека» та в приватних бюро перекладів. Офіс подорожей при перекладацькому навчально-методичному центрі "LinguoStar" кафедри германської філології продовжує розширювати свою географію, акцентуючи увагу на особливостях життя та праці в азіатських країнах.

Планування роботи та перспективні завдання на 2021 р.

На підставі аналізу діяльності кафедри германської філології в 2020 році та враховуючи основні принципи розвитку, акцентуємо увагу на таких пріоритетних напрямках роботи нашого колективу:

1. Популяризувати аспірантуру з підготовки докторів філософії зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізація германські мови.

2. Формувати привабливий імідж спеціальності Філологія, враховуючи тенденції розвитку освітніх послуг, шляхом постійного моніторингу ринку праці, підготовки фахівців з урахуванням рекомендацій Експертних рад роботодавців.

3. Вдосконалювати рекламну продукцію спеціальності Філологія.

4. Активно залучати студентів до участі у програмах довгострокової міжнародної академічної мобільності за технологіями «паралельне навчання» та «подвійний диплом».

5. Удосконалювати контент електронної форми навчання на базі технологій e-learning, ОСW-СумДУ, MIX; провести курси для вивчення та впровадження інноваційних технологій навчання та забезпечення конкурентних переваг на ринку освітніх послуг.

6. Підвищувати якісні характеристики професорсько-викладацького складу шляхом навчання за різними програмами стажування (у т.ч. стажування в іноземних установах), захисту дисертацій, реалізовувати кадрову програму з підготовки фахівців в аспірантурі й докторантурі.

7. Залучати більше студентів до виконання НДР з оплатою праці.

8. З метою посилення роботи з підготовки студентів конкурсів наукових робіт збільшити кількість фахових публікацій за участю студентів.

9. Збільшувати кількість статей ПБС, докторантів, аспірантів і студентів у наукових виданнях, що індексуються БД Scopus та Web of Science Core Collection.

10. Залучати кошти госпдоговірних угод, міжнародних грантів і проєктів для подальшого розвитку матеріально-технічної бази кафедри ГФ та розширювати спектр надання платних послуг.

11. Активно залучати студентів до участі у міжнародному конкурсі студентських наукових робіт з філології в Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського (КрНУ) у 2020/2021 навчальному році.

12. В рамках педагогічної практики студентів-філологів (4 курс) організувати та провести пробне тестування з англійської мови для студентів-бакалаврів інших спеціальностей 4 курсу СумДУ разом з кафедрою іноземних мов СумДУ.